

Protokol o 1. rozhovoru

Projekt: Průzkum české společnosti v období tzv. normalizace. Biografická vyprávění příslušníků dělnických profesí a inteligence.

Narátor: ing. Václav Jelínek

Tazatel: Pavel Mücke

Prostředí a průběh rozhovoru

Životopisný rozhovor se uskutečnil 27. 8. 2006 (neděle) od cca 10h do 12h v kavárně Evropa na Perštýnském náměstí v Pardubicích, u šálků kávy a minerální vody Mattoni (narátor si posléze ještě objednal 1 nealkoholické pivo Staropramen). Před vlastním rozhovorem si oba aktéři objednali nápoje, načež tazatel narátora informoval o tom, že by se narátor měl držet chronologického vyprávění. Narátor před započatím nahrávání sdělil tazateli něco o svém současném zaměstnání, o odmítnutí nabídky jít dělat do manažerské funkce do firmy Panasonic v Pardubicích (v rukou japonských vlastníků) a předal tazateli vizitky, ten kontroval sepsáním svých nacionále na papír. Jako opora narátorovi posloužil anglicky psaný strukturovaný životopis, který posléze narátor tazateli věnoval. Narátor také zdůraznil, že tazatelova otec považuje za svého přítele – svého bývalého spolupracovníka z firmy Kiekert CS v Přelouči – a velmi rád se s ním při svých občasných návštěvách v Přelouči setkává. Rozhovor byl veden v příjemné kavářské atmosféře – po celou dobu byli zde aktéři rozhovoru jedinými hosty; několikrát do rozhovoru vstoupila obsluha, nijak vážně to však rozhovor nenarušilo. Na pozadí rozhovoru vyhrávala reprodukováná hudba z radia (Radio OK), což si ovšem tazatel plně uvědomil až doma po přehrání nahrávky. Narátor působil velmi uvolněným dojmem, vyprávěl velmi klidně, soustředěně, bylo vidět že s formulací svých příběhů a osudů a vůbec s veřejnou prezentací nemá žádný problém – jak podotkl, mj. často pořádá různé mezinárodní konference a setkání. Byl oblečen do světlého obleku, na prsteníčku každé z obou rukou měl zlatý prsten. Tazateli svou vizáží i „zdravě–noblesním“ vystupováním velmi připomínal postavu profesora Lefebvra z francouzského filmu Fantomas. Gest rukama používal jen výjimečně, pro zdůraznění svého projevu. Před sebou měl na stole položeno několik stránek se svým strukturovaným životopisem, do kterých občas nahlížel pro upřesnění dat. Během rozhovoru se občas napil minerální vody nebo piva (kávu vypil již před zahájením nahrávání). Rozhovor veden velmi plynule, narátor velmi dobrým vypravěčem a nebylo ho třeba příliš „povzbuzovat“ k dalšímu vyprávění.

Narátor hovořil poměrně otevřeně a působil dojmem, že hovoří upřímně a podle nejlepšího svědomí. Působil dojmem světaznalého, leč poněkud konzervativněji laděného člověka, který se i přes mnohé životní zvraty a náhlé změny zaměstnání i v pokročilém věku snažil jít „vlastní cestou“ a držet se svých zásad. Na tento fakt také několikrát v průběhu rozhovoru upozornil.

Těžištěm rozhovoru se stalo vyprávění o 90. letech minulého století a prvních letech století našeho, kdy narátor vystřídal několik zaměstnání a v „předdůchodovém“ věku byl několikrát nucen hledat si nové zaměstnání. Při vyprávění o této kapitole bylo možné rozeznat hrdost (leč skromně avizovanou!) nad tím, že se narátor „neztratil“, ba právě naopak, že dokázal obstát i v tvrdé konkurenci mladších a že se i v důchodovém věku nestal „člověkem krmícím v parku holuby“, ale je stále ekonomicky činným. Jak potvrdil i po skončení rozhovoru, kdy spolu s tazatelem již spíše nezávazně konverzovali po dobu, než narátor dopil

zbytek piva, aktivním je narátor mj. také z „ekonomicko-materiálně-zdravotních“ důvodů – velké částky vydají s manželkou jako diabetici za léky, narátor také rád dopřává svým koníčkům, kupuje si nové hudební nosiče atd.

Při nezávazném povídání po skončení nahrávání narátor mj. nastínil další možná témata pro budoucí rozhovor – např. narátorovo hojné cestování a zážitky s ním spojené – a mezi řečí narátor jakožto zkušený obchodník nabídl tazateli k prodeji starý rodinný automobil Fiat z r. 1975, neboť hodlají s manželkou dceři zakoupit vůz jiné značky, nejspíše Renault. Tazatel to zdvořile odmítl, byl však nabídkou natolik zaujat, že zcela zapomněl si narátora vyfotit (ač to původně plánoval) a také opomněl vyplnit s narátorem smlouvu o poskytnutí práv, což učiní při příštím setkání naplánovaném na následující týden.

Stručný obsah 1. rozhovoru

-narození v Jindřichově Hradci 22. 9. 1939, z chudé dělnické rodiny; matka se rozvedla s otcem, musela 3 děti vychovávat sama; narátor na 11-ti letce, přivydělával si zpěvem; odešel na VŠ studia do Pardubic na VŠCHT, poznal zde i svou budoucí ženu, jež studovala o ročník níže

-na vojně u Plzně u pluku protiletadlového dělostřelectva; ***přesný výčet narátorových zaměstnání viz strukturovaný životopis, jež narátor poskytl do archivu COH***; po ukončení voj.sloužby přidělen do Tesly Rožnov p. Radhoštěm, manželka mu zařídila místo v Tesle Přelouč; zde v různých funkcích až do r. 1988; poté musel nastoupit jako ředitel Tesly Hradec Králové, do června 1990; poté 2 roky pracoval v Praze, do roku 1992 až do roku 2003 pracoval v různých manažerských funkcích firm sídlicích v Přelouči a v Pardubicích; od roku 1999 je v důchodu; od roku 2004 působí jako živnostník v oboru poradenství pro různé firmy podnikající v chemickém, elektrotechnickém a automobilovém průmyslu;

-na dotaz hovoří o manželce a dceři, o jejich profesní kariéře

Potenciální okruhy otázek pro další rozhovory

-cestování, srovnávání života na Západě na v zemích socialistického bloku; kde se naučil cizí jazyky; problémy s cestováním

-jak se dívá na proces vývoje technologií (a „modernizace života“ obecně) od dob svého mládí po současnost

-jak fungovalo řízení podniku v 70. a 80. letech ve srovnání s pozdějšími lety; pracovní morálka a přístup k zaměstnancům v dobách reálného socialismu a dnes; mezigenerační střety či spolupráce

-jak trávil rodinný život (když pořád cestoval nebo byl v práci), zda vychovával dceru; koníčky, zdali se nadále věnoval hudbě a zpěvu

-styky s příbuznými a co dělají; jestli žije ještě matka a zdali se stýkali s otcem etc.

-zdali si myslí, že do jeho života nějak vstupovaly tzv. „velké události“ nebo zdali se jeho život spíše ubíral vlastním, na nich nezávislým tempem